

Štúdium Biblie 3/2018

*Skutky
apoštolov*

OBSAH

Úvod	3
1. Budete mojimi svedkami (Sk 1).....	5
2. Turíce (Sk 2)	12
3. Život v ranej cirkvi (Sk 2–5)	19
4. Vedenie ranej cirkvi (Sk 6 – 8)	26
5. Pavlovo obrátenie (Sk 9)	33
6. Petrova služba (Sk 9–12)	40
7. Pavlova prvá misijná cesta (Sk 13–14).....	47
8. Koncil v Jeruzaleme (Sk 15)	54
9. Druhá misijná cesta (Sk 16 – 18)	61
10. Tretia misijná cesta (Sk 18–21)	68
11. Pavlovo uväznenie v Jeruzaleme (Sk 21–23)	75
12. Pavlovo uväznenie v Cézarei (Sk 24–26)	82
13. Cesta do Ríma (Sk 27 – 28).....	89

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

Biblické úlohy – 3. štvrťrok 2018

Skutky apoštolov

Autor: Wilson Paroschij

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkev adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

Úvod

VÍŤAZSTVO EVANJELIA

Mnohí historici sú presvedčení, že tri najdôležitejšie desaťročia svetových dejín sa odohrali, keď malá skupinka ľudí, prevažne Židov, v moci Svätého Ducha priniesla svetu evanjelium. Kniha Skutky apoštolov je záznamom týchto rozhodujúcich desaťročí, ktoré sú časovo ohraničené Ježišovým vzkriesením v roku 31 a koncom Pavlovho prvého väznenia v Ríme v roku 62 (Sk 28,30). Kniha musela vzniknúť krátko po tomto období, lebo jej rozprávanie sa končí práve v čase Pavlovho čakania na súd, hoci dnes vieme, že apoštol bol napokon z väznenia prepustený a pokračoval vo svojom misijnom úsilí. To všetko až do času, keď Pavla o niekoľko rokov znova zatkli, a potom v Ríme popravili v roku 67.

Hoci kniha samotná o autorovi mlčí, cirkevná tradícia ho identifikuje ako Lukáša, „milovaného lekára“ (Kol 4,14) a Pavlovho spolupútnika (2Tim 4,11; Filem 1,24). Lukáš je tradične pokladaný aj za autora tretieho evanjelia, ktoré je onou „prvou knihou“ (Sk 1,1; pozri aj Luk 1,3), ktorú adresoval Teofilovi. Evanjelium podľa Lukáša a Skutky apoštolov tvoria dvojicu kníh, ktoré hovoria o pôvode kresťanstva (Ježišov život a jeho služba) a o rozšírení kresťanstva (apoštolské misijné úsilie).

Tieto dve knihy tvoria svojou dĺžkou viac ako štvrtinu celej Novej zmluvy, čo je najväčší príspevok jedného autora. Keď Pavol píše kresťanom do Kolos, o Lukášovi sa vyjadruje nielen ako o „milovanom lekárovi“, ale z kontextu vyplýva, že išlo o kresťana z pohanov, teda nie „spomedzi obrezaných“ (Sk 4,7–14). To by znamenalo, že Lukáš je spomedzi autorov Novej zmluvy jediný s nežidovským pôvodom.

Práve Lukášov pôvod môže vysvetľovať jeden z hlavných dôrazov jeho kníh – univerzálnosť spasenia. Boh nikoho neuprednostňuje. Cirkev dostala poverenie, aby niesla svedectvo všetkým ľuďom, bez ohľadu na ich sociálne postavenie, národnostnú príslušnosť, rasu alebo pohlavie (Sk 1,8; 2,21.39.40; 3,25; 10,28.34.35). Ak v tom cirkev zlyháva – pre pohodlnosť alebo predsudky – deformuje tým evanjelium a koná v protiklade so základnými pravdami Božieho slova. Pred Bohom sme si všetci rovni; sme hriešnici a potrebujeme vykúpenie, ktoré je v Ježišovi Kristovi.

Nie je preto náhoda, že Lukášovým hlavným hrdinom je Pavol, „apoštol pohanov“ (Rim 11,13), ktorého službe venuje takmer dve tretiny svojej knihy.

Medzi ďalšie dôležité témy knihy Skutky apoštolov patria: Božia zvrchovanosť a jeho zámer (Sk 17,24.25; 20,27; 23,11), vyvýšenie Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa (Sk 2,32.36; 3,13.15; 4,10–12; 5,30.31) a predovšetkým úloha Ducha v zmocnení a vedení cirkvi pri plnení jej poslania (Sk 2,1–4; 4,24–31; 8,14–17.29.39; 10,19.20). Lukáš vo svojej knihe opakovane ukazuje, že „úspechy“ ranej cirkvi neboli výsledkom ľudskej múdrosti či ľudských schopností. A to bol aj prípad apoštola Pavla (pozri 1Kor 15,10).

Skutky apoštolov sa venujú formatívne obdobiu cirkvi, ktorá rástla organizačne aj teologicky. Vidíme to napríklad v spôsobe, akým sa cirkev vyrovnávala s otázkami, medzi ktoré patrili: čas druhého príchodu Ježiš Krista, postavenie pohanov a úloha

viery v spasení. Obrovské dielo, ktoré cirkev vykonala v priebehu krátkeho času, je trvalým svedectvom o tom, čo Boh môže vykonať prostredníctvom ľudí, ktorí majú pokorné srdcia, modlia sa, vedia prekonávať vzájomné rozdiely a nechajú sa viesť Duchom na Božiu česť a slávu.

Kniha Skutky apoštolov je príbehom veriacich, ktorých si Boh povolal na začatie ohromného diela. Čo sa môžeme naučiť z ich príbehu dnes, keď nás Boh povoláva, aby sme zavřili jeho dielo?

Wilson Paroschi je profesorom výkladu Novej zmluvy na Adventistickej univerzite Sao Paulo (UNASP) v Engenheiro Coelho. Má doktorát z Novej zmluvy z Andrews University (2004) a postdoktorandské štúdium na Univerzite v Heidelbergu (2011).

BUDOVANIE SPOLOČENSTVA

- **Rozprávajte sa v skupine o tom, čo ste zažili minulý týždeň. Ako tento zážitok ovplyvnil váš duchovný život?**
- **Povedzte druhým o situácii, v ktorej ste vnímali výraznú Božiu prítomnosť. Verejne vyjadrite Bohu svoju vďačnosť.**

PRAKTICKÝ ZÁVER

- **Rozprávajte sa v skupine o tom, čo praktické vám priniesla táto lekcia štúdia Biblie. Ako to môžete uviesť do praktického života?**

PODNETY K MODLTBÁM

- **Modlite sa jeden za druhého, za svoje radosti aj starosti.**
- **Spolu sa modlite za tých, ktorí z rôznych príčin nechodia do spoločenstva. Ako im môžete dať najavo, že ich máte stále radi?**
- **Modlite sa za ľudí vo svojom okolí (priateľov, susedov, príbuzných...), ktorým by ste radi povedali o Božej láske.**

Modlitebný zoznam mojej triedy sobotnej školy:
